

Kannanotto: Ylioppilas- ja opiskelijakunnat iloitsevat joukkoliikenteen kehittämisestä, mutta vaativat kaikkien opiskelijoiden tasapuolista kohtelua

Me allekirjoittaneet pääkaupunkiseudulla toimivat ylioppilas- ja opiskelijakunnat lähestymme Helsingin kaupunginhallitusta ajankohtaisella joukkoliikenneasialla. Helsingin seudun liikenne (HSL) lähetti 27.3.2013 taksa- ja lippujärjestelmän uudistukseen liittyvät hinnoitteluperiaatteet ja hintasuhteet uudesta vyöhykemallista lausuntokierrokselle kuntiin.

Pääkaupunkiseudun ylioppilas- ja opiskelijakunnat haluavat kiittää Helsingin kaupunginhallitusta panoksesta Helsingin seudun liikenteen (HSL) taksa- ja lippujärjestelmän kehittämiseen. Viime vuonna hyväksyttiin Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen toteutusohjelma 2020. Yksi ohjelman strategisista linjauksista koskee liikenteen päästöjen vähentämistä suosimalla mm. raide- ja muuta joukkoliikennettä. Nyt HSL:llä ja kunnilla olisi tuhannen taalan paikka panostaa joukkoliikenteeseen nostamalla sen käyttöastetta ja näin saavuttaa myös MAL-ohjelmassa linjattuja tavoitteita!

HSL:n hallituksen kesäkuussa 2012 päättämä kaarimallisiin vyöhykkeisiin perustuva malli vastaa opiskelijoiden vuonna 2008 esittämiä toivomuksia. Erityisen iloisia järjestöt ovat 50 %:n opiskelija-alennuksen säilymisestä, mikä kasvattaa tulevatkin opiskelijasukupolvet joukkoliikenteen käyttäjiksi. Opiskeluaikana omaksutut liikkumistottumukset säilyvät myös valmistumisen jälkeen ja tuottavat näin pitkäkestoisia vaikutuksia ihmisten liikkumiseen myös tulevaisuudessa.

Me allekirjoittaneet opiskelijajärjestöt pidämme HSL-alueen matkalippujen 50 %:n opiskelija-alennusta pääkaupunkiseudulla opiskelun ehdottomana edellytyksenä, sillä oppilaitokset sijaitsevat usein erillään opiskelija-asunnoista. Oppilaitosten rajaaminen vain HSL:n alueelle olisi ollut erittäin haitallista ja hankaloittanut monien opiskelijoiden asemaa julkisen liikenteen asiakkaina. Pääkaupunkiseudulta liikutaan opintojen perässä myös kehyskuntiin ja juuri näitä opiskelijoita tulee erityisesti kannustaa joukkoliikenteen pariin. Opiskelijoiden käytettävissä olevat varat ovat viime vuosina inflaation myötä laskeneet, eikä lippujen hinnan nostaminen olisi ollut tänä päivänä valossa kohtuullista. Esimerkkinä mainittakoon, että Helsingin yliopiston keskiverto-opiskelijalla jää tällä hetkellä asumismenojen jälkeen keskimäärin noin 230 euroa kuukaudessa laskuihin, liikkumiseen ja ruokaan (Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiön tutkimus, kevät 2012).

HSL:n kunnille lausuntokierrokselle lähtenyt esitys rajaisi uudessa taksa- ja lippujärjestelmässä opiskelija-alennuksen saajat vain alle 30-vuotiaisiin. Opiskelijajärjestöt ovat kuitenkin sitä mieltä, että kaikkia opiskelijoita on kohdeltava tasavertaisesti ja opiskelija-alennuksen tulisi kuulua kaikenikäisille opiskelijoille. Tänä päivänä käytössä olevasta 30 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden opintotuen saamiseen sidotusta alennuksesta tulisi luopua. Alennus olisi myönnettävä kaikille opiskelijoille iästä riippumatta. Ikä ei takaa parempaa tulotasoa, ja katsommekin, että ottaessaan leikkurin käyttöön HSL-seudun kunnat harjoittaisivat ikään perustuvaa syrjintää.

Mikäli HSL kokee alennuksen kaikille opiskelijoille liian kalliiksi, pitäisimme välttämättömän tärkeänä edes nykytilanteen säilyttämistä, jossa opiskelija-alennus myönnetään opintotukeen oikeutetulle opiskelijalle. Opiskeluaika on nykyisellään rajoitettu rajauslain myötä seitsemään vuoteen, joten ikuisesti oppilaitoksissa roikkuvia, vain etuuksia halajavia opiskelijoita ei korkeakouluissa enää ole. Opinnot aloitetaan Suomessa verrattain myöhään, ja 30 vuotta täyttäneitä päätoimisia, opiskelija-alennukseen oikeutettuja opiskelijoita löytyy tänä päivänä

pääkaupunkiseudulta arviolta noin 4000. Nämä ihmiset eivät eroa tulotasoltaan alle 30-vuotiasta opiskelijoista, sillä kaikilla opintotukea nostavilla opiskelijoilla on samat tulorajat.

Maaliskuun kehysriihessä opintotukeen tehty lisärajaus vuodessa suoritettavasta 20 opintopisteen minimiopintosuorituksesta rajaa myös mahdollisuuden opintotukipäätösten väärinkäytöstä pois. Opiskelijajärjestöt pitävätkin yli 30-vuotiaiden opintotukipäätöksen saaneiden opiskelijoiden asemaa hyvin kriittisenä. Opiskelijaetuuksien epääminen hidastaisi entistä enemmän kyseisen ryhmän valmistumista ja työelämään siirtymistä.

Me allekirjoittaneet opiskelijajärjestöt ja World Student Capital -verkoston jäsenet toivomme, että Helsinki tulevaisuudessa yhä aktiivisemmin kuulisi myös opiskelijoita kuntalaisten keskeisistä palveluista päätettäessä.

Helsingissä 19.4.2013

Aalto-yliopiston ylioppilaskunta

Arcada studerandekår – ASK

Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta O'Diako

HAAGA-HELIAN opiskelijakunta HELGA

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAUREAMKO

Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijakunta

Svenska Handelshögskolans Studentkår

Taideyliopiston ylioppilaskunta

Ställningstagande: Student- och studerandekårerna gläder sig över att kollektivtrafiken utvecklas, men kräver att alla studerande ska behandlas jämlikt

Vi undertecknade student- och studerandekårer i huvudstadsregionen närmar oss stadsstyrelsen i Helsingfors i ett aktuellt kollektivtrafikärende. I anslutning till reformen av taxe- och biljettsystemet skickade Helsingforsregionens trafik (HRT) 27.3.2013 ut principerna för prissättningen och prisrelationerna i den nya zonmodellen på remiss till kommunerna.

Student- och studerandekårerna i huvudstadsregionen vill tacka stadsstyrelsen i Helsingfors för dess insatser för att utveckla HRT:s taxe- och biljettsystem. I föl godkändes verkställighetsprogrammet för markanvändningen, boendet och trafiken i Helsingforsregionen (MAL 2020). En av de strategiska linjedragningarna i programmet är att man ska minska utsläppen bl.a. genom att gynna spårtrafiken och annan kollektivtrafik. Nu har HRT och kommunerna en gyllene chans att satsa på kollektivtrafiken genom att öka dess användningsgrad och på så sätt även uppnå målsättningarna i MAL-programmet!

Den modell som bygger på bågformade zoner och som HRT:s styrelse beslöt om i juni 2012 motsvarar de önskemål som studenterna framförde 2008. Studentorganisationerna gläder sig speciellt över att studentrabatten på 50 % ska bibehållas, eftersom det gör att också kommande studentgenerationer fostras till att använda kollektivtrafiken. De trafikvanor man tillägnar sig under studietiden förändras inte efter utexamineringen, så detta har därför en långvarig inverkan på hur människor reser också i framtiden.

Vi undertecknade studentorganisationer anser att HRT:s studentrabatt på 50 % av biljettpriset i huvudstadsregionen är en absolut förutsättning för studierna, eftersom läroanstalterna ofta ligger långt borta från studentbostäderna. Om man hade begränsat läroanstalterna enbart till dem som ligger i HRT-området skulle det ha varit mycket skadligt och det skulle ha försvårat många studerandes ställning som kollektivtrafikanvändare. I huvudstadsregionen reser många också till kranskommunerna för att studera och det är just dessa studerande som speciellt borde uppmuntras att utnyttja kollektivtrafiken. På grund av inflationen har de medel som studenterna har till sitt förfogande minskat på senare år. I ljuset av detta hade det inte varit skäligt att höja biljettpiserna. Som ett exempel kan nämnas att studerande vid Helsingfors universitet efter boendekostnader i medeltal har 230 euro i månaden kvar för räkningar, kollektivtrafik och mat (Forskningsstiftelsen för studier och utbildning, våren 2012).

I det förslag om det nya taxe- och biljettsystemet som nu gått ut på remiss till HRT-kommunerna skulle studentrabatter enbart ges till studerande under 30. Studentorganisationerna anser dock att alla studerande måste behandlas jämlikt och att studerande av alla åldrar måste kunna få studentrabatt. Man bör slopa kravet på att studerande som har fyllt 30 måste ha beviljats studiestöd för att få rabatt. Rabatten borde ges till alla studerande, oavsett ålder. Åldern är ingen garanti för högre inkomster och vi anser att kommunerna i HRT-området med en sådan begränsning skulle göra sig skyldiga till åldersdiskriminering.

Om HRT anser att det skulle vara för dyrt att ge alla studerande rabatt anser vi det vara av högsta vikt att man åtminstone håller fast vid nuvarande system, d.v.s. beviljar studentrabatt till studerande som har rätt att få studiestöd. Studietiden är numera begränsad i lag, så det finns inte längre några studerande som ligger vid universitetet i evighet bara för att få förmåner. I Finland inleder man studierna jämförelsevis sent och i huvudstadsregionen finns det idag uppskattningsvis 4000 studerande som har fyllt 30, som studerar på heltid och som har rätt till studiestöd. Dessa har inte

högre inkomster än studerande under 30, eftersom alla studerande som får studiestöd har samma inkomstgränser.

Den begränsning som infördes vid rambudgetförhandlingarna i mars, att man måste få ihop minst 20 studiepoäng per år, gör också att det inte går att missbruka studiestödet. Studentorganisationerna anser att situationen för studerande över 30 som får lyfta studiestöd är mycket kritisk. Att frånta dem studieförmåner skulle göra att deras studier drar ut på tiden ytterligare och skulle försena deras övergång till arbetslivet.

Vi undertecknade studentorganisationer och medlemmar i nätverket World Student Capital hoppas att Helsingfors i framtiden mera aktivt skulle höra även studenterna då man fattar beslut rörande service som är viktig för kommuninvånarna.

Helsingfors 19.4.2013

Aalto-universitetets studentkår

Arcada studerandekår – ASK

Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta O'Diako

HAAGA-HELIA:n opiskelijakunta HELGA

Konstuniversitetets studentkår

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAUREAMKO

Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijakunta

Studentkåren vid Helsingfors universitet

Svenska Handelshögskolans Studentkår